

کسب رتبه اعتبارسنجی فعالیت اقتصادی در عرصه بین المللی را گسترش می دهد

اشاره:

موسسه اعتباری فیچ از معتبرترین موسسات بین المللی رتبه بندی در جهان است که در سال ۱۹۱۳ با هدف اعتبارسنجی دولت ها، بانک ها و شرکت های تجاری تاسیس شد. رتبه بندی فیچ به طور قابل توجهی مورد قبول دولت ها و سرمایه گذاران جهان بوده و در حال حاضر بیش از ۱۶۰۰ بانک و موسسه مالی در این موسسه رتبه بندی شده اند. کسب رتبه از سوی موسسه فیچ توانایی حضور بانک ها و موسسات مالی را در عرصه بین المللی افزایش می دهد.

به بهانه تایید مجدد رتبه اعتباری بانک توسعه صادرات ایران از سوی موسسه اعتبارسنجی فیچ گفت و گویی با آقای سید مرتضی ذکاوت رییس اداره مدیریت ریسک بانک توسعه صادرات انجام شده که از نظر شما می گذرد:

موسسه فیچ برود و از رتبه بندی این موسسه استفاده کند که پس از بررسی موضوع با مسوولین موسسه فیچ و طرح آن در هیات مدیره به تصویب رسید.

موسساتی که خواستار بهره گیری از خدمات فیچ هستند باید تقاضای رسمی را به این موسسه ارائه دهند و این تقاضا منجر به امضای تفاهم نامه اولیه و امضای قرارداد می شود که بر اساس آن وظایفی برای دو طرف مترتب می شود که از آن جمله اینکه بانک باید اطلاعات شفاف و در حد متعارفی را در خصوص صورت های مالی به موسسه ارائه کند تا بر اساس آن موسسه، اقدام به رتبه بندی بانک نماید.

● فرایند سنجش اعتبار توسط موسسه فیچ چگونه بود؟

○ پس از عقد قرارداد موسسه مذکور، پرسش نامه ای با محوریت فعالیت های بانک، گزارش های مالی و ریسک بانک به بانک ارسال گردید که ۶۰ تا ۷۰ درصد سوالات به نحوه مدیریت در قالب ریسک اعتباری، ریسک بازار و ساختار سودآوری و سرمایه بانک مرتبط بود.

موسسه فیچ بر اساس اطلاعاتی که بانک در این پرسش نامه در اختیار آنها قرار می دهد، وضعیت اولیه اعتباری بانک را مشخص می کند و بعد از اینکه این اطلاعات به تایید طرفین رسید آن را منتشر می کند.

● مدت قرارداد چقدر است؟

○ این قرارداد معمولاً برای مدت ۱ تا ۲ سال به صورت دوره ای تنظیم می شود و هر سال بر اساس این قرارداد فیچ به بررسی مجدد وضعیت اعتباری بانک

● لطفاً در خصوص وظایف و فعالیت موسسه فیچ

توضیح دهید؟

○ از دهه ۱۹۱۰ موسساتی بوجود آمد که وظیفه رتبه بندی، اعتبارسنجی دولت ها، بانک ها و موسسات اعتباری که عرضه کننده اوراق بهادار بودند را برعهده گرفت تا خریداران را از وضعیت اعتباری عرضه کنندگان آگاه کرده و برای پرداخت اصل و سود اوراق انگیزه ایجاد کند.

سه موسسه «لوایز، هدوین، اس اند بی و فیچ» در حال حاضر موسسات شناخته شده و استاندارد در زمینه رتبه بندی اعتباری شرکت ها و موسسات محسوب می شوند، اما از آنجایی که دو موسسه دیگر به غیر از فیچ دارای پایه آمریکایی هستند، به دلیل مسایل سیاسی از رتبه بندی ایران امتناع می ورزند.

هدف اصلی موسسات اعتبارسنجی از جمله فیچ از یک سو ارزش گذاری و رتبه بندی اوراق بهاداری است که در بازارهای مالی منتشر می شود و از سوی دیگر رتبه بندی موسسات مالی اعتباری و شرکت ها از جمله بانک ها و موسسات صادرکننده است.

● تاریخچه ارزیابی عملکرد بانک را از سوی فیچ

بیان کنید؟

○ برای انتشار اوراق بهادار در سطح بین المللی باید یک موسسه اعتباری بانک را تایید کند؛ در زمان ریاست مرحوم دکتر نوربخش در بانک مرکزی برای اولین بار در ایران بانک مرکزی توسط موسسه فیچ رتبه بندی شد. پس از آن در سال ۱۳۸۴ بانک توسعه صادرات ایران تصمیم گرفت برای حضور در بازارهای بین المللی به سمت

هدف اصلی

موسسات

اعتبارسنجی از جمله

فیچ رتبه بندی

موسسات مالی،

اعتباری و شرکت ها،

بانک ها و موسسات

صادرکننده است

نیز (+B) و کوتاه‌مدت آن تا سپتامبر سال گذشته B بوده است، اما در شرایط فعلی حفظ رتبه برای ما حایز اهمیت است.

● این رتبه چه پیامی برای مسوولین بانک دارد؟
○ حضور در بازارهای بین‌المللی نیازمند تایید عملکرد بانک از سوی موسسات اعتبارسنجی است و داشتن رتبه از این موسسات اهمیت زیادی دارد، بنابراین باید سعی کرد که موسسات مالی از جمله بانک‌ها را در عرصه بین‌المللی قوی‌تر کرده و به بهبود وضعیت آنها و در نتیجه رشد و توسعه اقتصادی کمک کرد.

● چه برنامه‌ای برای ارتقاء رتبه‌بندی بانک در سال‌های آینده دارید؟

○ در گزارش فیچ به صراحت اعلام شده که بهبود مدیریت ریسک در بانک، بهبود کیفیت دارایی بانک (با مدیریت دارایی‌ها و پرتفوی) و بهبود درآمد و سودآوری در تعیین رتبه نهایی بانک توسعه صادرات ایران است. بنابراین بانک توسعه صادرات در نظر دارد استاندارد بازل دو را که آخرین استاندارد بانک‌های جهان است را تحقق بخشد.

مقررات «بازل ۲» در آینده نزدیک ملاک ارتباطات بین‌المللی خواهد بود و بانک باید با مدنظر قرار دادن این سه محور و اجرای استانداردهای بازل برای ارتقاء رتبه تلاش کند.

● در گزارش فیچ چه نکات برجسته‌ای در مورد بانک مطرح شده بود؟

○ در این گزارش اعلام شده که اولاً بانک توسعه صادرات تنها موسسه مالی در زمینه تامین مالی صادرات کشور است و به عنوان یک رکن شناخته شده در زمینه صادرات غیرنفتی مدنظر است، همچنین از نظر ساختار مدیریت نقدینگی عملکرد بانک مورد تایید بوده و مدیریت ریسک بانک مطلوب ارزیابی شده است و در راستای استانداردهای بین‌المللی حرکت می‌کند.

● جدایی صندوق ضمانت از بانک توسعه به عنوان یک نقص مطرح شده است؟

○ همکاری بانک توسعه با صندوق ضمانت صادرات حرکتی مطلوب و نزدیک در نظر گرفته شده و گزارشی مبنی بر اینکه چرا بانک کارهای بیمه‌ای را انجام نمی‌دهد، مطرح نشده است. البته در الگویی که ایران در آن فعالیت می‌کند، نظام بانکی و موسسه تضمین صادرات در کنار هم هستند و موسسه فیچ این مساله را پذیرفته است.

● در پایان اگر صحبتی باقی مانده بفرمایید؟

○ در پایان تاکید می‌کنم حضور در عرصه بین‌المللی و شناساندن موسسه مالی و بانک‌ها در عرصه جهانی باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد و این امر با حمایت‌های دولت امکان‌پذیر خواهد بود.

می‌پردازد.

● آیا بعد از انجام رتبه‌بندی فیچ بر عملکرد بانک‌ها نظارت می‌کند؟

○ بعد از انجام رتبه‌بندی بانک موظف است هر ۶ ماه یکبار صورت‌های مالی خود را برای فیچ ارسال کند و اگر در شرایطی و به دلالی ریسک یک کشور به وضعیت اعتباری بانک تاثیر گذارد فیچ می‌تواند نسبت به تجدید رتبه اقدام کند.

در حال حاضر از نظر موسسه فیچ رتبه ریسک کشوری (دولتی) ایران رتبه B+ است، اما در سایر رتبه‌بندی‌ها رتبه بانک منحصراً نسبت به خود بانک و جدا از وضعیت دولت سنجیده می‌شود.

● با توجه به اینکه بانک توسعه صادرات ایران یک بانک دولتی است، فیچ می‌تواند رتبه اعتباری بانک را جدا از دولت بسنجد؟

○ بله، ریسک یا رتبه اعتباری بانک هم بدون در نظر گرفتن پشتوانه دولت و هم بدون آن سنجیده شود در حالت دوم ملاک صرفاً عملکرد و سرمایه بانک بدون در نظر گرفتن پشتیبانی دولت می‌باشد و معمولاً برای مواردی است که بانک بخواهد بدون پشتوانه دولت تعهدی را پذیرفته و یا اوراق بهاداری را منتشر نماید.

● مسایل سیاسی در چند سال اخیر چه تاثیری بر رتبه بانک داشته است؟

○ عوامل و ریسک‌های سیاسی ایران بیش از مسایل اقتصادی بر رتبه‌بندی بانک اثرگذار بوده است. بر این اساس Fitch رتبه کشوری ایران را در دو سال گذشته یک درجه کاهش داده است.

● در کشور ما کدامیک از بانک‌ها و موسسات از فیچ رتبه کسب کرده‌اند؟

○ رتبه کشوری ایران B+، رتبه کشوری بانک مرکزی B+ و کوتاه‌مدت B، رتبه کشوری بانک صنعت و معدن

◆ در این گزارش ساختار مدیریت نقدینگی عملکرد بانک مورد تایید بوده و مدیریت ریسک بانک مطلوب ارزیابی شده است و در راستای استانداردهای بین‌المللی حرکت می‌کند

توسعه صادرات

سال یازدهم - شماره ۷۰
اردیبهشت ۱۳۸۷